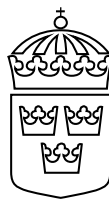


Regeringens skrivelse 2025/26:90



Nordiskt samarbete 2025

Skr.
2025/26:90

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 12 mars 2026

Ulf Kristersson

Johan Forssell
(Utrikesdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för samarbetet mellan de nordiska regeringarna under 2025, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet.

Innehållsförteckning

- 1 Inledning3
- 2 Nordiska ministerrådet.....3
 - 2.1 Verksamhet under samlararministrararna.....4
 - 2.2 Gränshinderrådet7
 - 2.3 Ministerrådet för utbildning och forskning7
 - 2.4 Ministerrådet för kultur8
 - 2.5 Ministerrådet för hållbar tillväxt8
 - 2.6 Ministerrådet för miljö och klimat11
 - 2.7 Ministerrådet för fiske och akvakultur, jordbruk, livsmedel och skogsbruk11
 - 2.8 Ministerrådet för social- och hälsopolitik.....13
 - 2.9 Ministerrådet för arbetsliv14
 - 2.10 Ministerrådet för jämställdhet och LGBTI15
 - 2.11 Ministerrådet för digitalisering.....16
 - 2.12 Ministerrådet för ekonomi- och finanspolitik.....17
 - 2.13 Ministerrådet för justitiefrågor17
- 3 Nordiskt samarbete på transport- respektive infrastruktururområdena.....18
- 4 Nordiskt och nordisk-baltiskt utrikes- och säkerhetspolitiskt samarbete19
- 5 Nordiskt samarbete inom försvar och samhällets krisberedskap19
 - 5.1 Nordiskt försvarssamarbete19
 - 5.2 Nordiskt samarbete om samhällets krisberedskap.....21
- 6 Bilateralt nordiskt samarbete21
 - 6.1 Finland.....21
 - 6.2 Norge.....22
 - 6.3 Danmark22
 - 6.4 Island23
- 7 Nordområdessamarbetet23
 - 7.1 Arktis.....23
 - 7.2 Barents.....24
- 8 Östersjösamarbetet.....24
- Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 202625

Sveriges utrikespolitik vilar på en nordisk-baltisk grund. Med ett krig på vår kontinent och en värld av växande geopolitiska spänningar blir den nordiska sammanhållningen än mer avgörande. När andra försöker splittra Europa inifrån och utifrån så ska Sverige och Norden vara en stärkande och samlande kraft.

Under 2025 var det informella utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet mellan de nordiska länderna, N5, och de nordisk-baltiska länderna, NB8, mer intensivt än någonsin. Genom en förändrad inriktning för arbetet inom Östersjöstaternas råd (CBSS) fördjupades också det säkerhetspolitiska samarbetet mellan alla demokratiska stater runt Östersjön. Ytterst handlar det om att värna Sveriges egen frihet, fred och säkerhet.

Under 2025 var Finland tillsammans med Åland ordförande i Nordiska ministerrådet, de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Sverige var ordförande i Nordiska rådet, det parlamentariska samarbetet. Nordiska rådets session i Stockholm gick under temat "Nordisk sammanhållning och vardagsnytta i en orolig tid" och samlade nordiska talmän, parlamentariker, statsministrar, regeringschefer och ministrar.

I samband med sessionen anordnade statsminister Ulf Kristersson och det finsk-åländska ordförandeskapet ett nordiskt toppmöte med de nordiska regeringsledarna, i vilket även sessionens hedersgäst, EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, deltog. Von der Leyen var också gästtalare vid sessionen. En deklaration antogs vid toppmötet om vikten av det nordiska samarbetet med utgångspunkt i de nordiska ländernas styrkor som demokratier och ekonomier med gemensamma värderingar.

I maj deltog statsminister Ulf Kristersson i det så kallade sommarmötet med de nordiska regeringsledarna i Paimio, Finland. På agendan stod bland annat nordiskt samarbete om konkurrenskraft och samhällssäkerhet. Även Tysklands förbundskansler Friedrich Merz deltog i delar av mötet. Två deklarationer antogs om ökat nordiskt samarbete inom samhällssäkerhet och beredskap respektive kvantteknik.

Skrivelsen omfattar nordisk verksamhet för helåret 2025 med huvudsaklig inriktning på Nordiska ministerrådet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska verka för att en nordisk försvars- och säkerhetspolitisk kommission tillsätts (bet. 2024/25:UU14 punkt 5, rskr. 2024/25:231). Tillkännagivandet, som behandlas i avsnitt 5.1, är slutbehandlat.

2 Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Samarbetet styrs av den gemensamma visionen Vår vision 2030 som slår fast att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Visionen antogs av de nordiska

regeringsledarna 2019. Ordförandeskapet roterar mellan de fem nordiska staterna.

Det finsk-åländska ordförandeskapet under 2025 löd under devisen Norden 2025: Enat och starkt. Ordförandeskapsprogrammet hade tre huvudområden: barns och ungas välfärd, stärkt övergripande säkerhet och förbättrad nordisk konkurrenskraft.

Under året trädde ministerrådets nya samarbetsprogram för respektive sektor i kraft som med tydliga prioriteringar och riktade insatser ska vägleda ministerrådets arbete under perioden 2025–2030. Programmen togs fram utifrån Vår vision 2030 och med bidrag från Nordiska rådet, de samnordiska institutionerna, näringslivet, forskarvärlden och civilsamhället. Bland prioriteringarna kan nämnas gemensam beredskap för att göra Norden mer robust, demokrati och aktiva medborgare samt innovation och ökad mobilitet.

2.1 Verksamhet under samarbetsministrarna

Samarbetsministrarna leder arbetet inom Nordiska ministerrådet på uppdrag av statsministrarna, med ansvar för bland annat övergripande politiska prioriteringar och budgetfördelning. Statsrådet Jessica Rosencrantz är sedan hösten 2024 Sveriges samarbetsminister.

Samarbetsministrarnas verksamhetsår

Möte mellan samarbetsministrarna (MR-SAM) hölls sex gånger under året: i Köpenhamn den 26 februari, digitalt den 4 april, i Helsingfors den 10–11 juni, i Mariehamn, Åland, den 11–12 september, i Stockholm under Nordiska rådets session den 27 oktober och digitalt den 1 december.

I samarbetsministrarnas program för 2025–2030 läggs särskild vikt vid åtgärder för ökad mobilitet och integration över gränserna liksom stöd till civilsamhället. Samarbetsministrarna valde som en del av implementeringen av programmet för fri rörlighet att inledningsvis följa upp statsministerdeklarationen från Reykjavik den 29 oktober 2024 om digital mobilitet och identitetsmatchning. Både programmet för fri rörlighet och deklarationen var svenska ordförandeskapsinitiativ från 2024. Samarbetsministrarna åtog sig att inom både Nordiska ministerrådet och andra multilaterala fora, liksom nationellt verka för att arbetet med identitetsmatchning fortskrider. Arbetet ska ske i nära samarbete med Ministerrådet för digitalisering (MR-DIGITAL), vars ordförande också deltog vid MR-SAM:s möte i Mariehamn.

Inom området samhällssäkerhet och beredskap fick Nordiska ministerrådets sekretariat i uppdrag att under året kartlägga och identifiera hinder samt hitta nya samarbetsytor för att komplettera pågående samarbete inom EU, Nato och det så kallade Hagasamarbetet. Under det traditionsenliga sommarmötet i Helsingfors den 10–11 juni besökte samarbetsministrarna Havshagens bergslyddsrums.

Under mötet i Mariehamn den 11–12 juni hölls under mötets andra dag ett heldagsseminarium på temat Framtidens nordiska samarbete med

presentationer och efterföljande panelsamtal med ministrar, tjänstemän, professorer och journalister. Skr. 2025/26:90

En konkret tvärsektionell satsning under året var att från samarbetsministrarnas budget avsätta medel under 2026–2027 till det pågående projektet om alternativ till gummigranulater. Kommande EU-lagstiftning förväntas från 2031 förbjuda de gummigranulater som för närvarande används på konstgräsplaner runt om i Norden.

Som en uppföljning av Nordiska rådets rekommendation till de nordiska regeringarna om att uppdatera Helsingforsavtalet beslutade samarbetsministrarna i april att ge juristprofessor Elina Pirjatanniemi vid Åbo Akademi i uppdrag att utreda de juridiska frågor som kan uppstå vid en eventuell revidering. Vid det digitala mötet den 1 december fick ministrarna en delrapport av utredningen.

Internationellt samarbete och profilering av Norden

Under den sex månader långa världsutställningen Expo 2025 i Osaka, Japan deltog de nordiska länderna med en gemensam paviljong som lockade över 1,6 miljoner besökare. Detta utgjorde sannolikt decenniets största samnordiska främjarsatsning. Högnivåbesök gjordes i samband med de fem nationella dagarna och 15 ministrar från de nordiska länderna deltog i nationella eller gemensamma nordiska främjarevent. Paviljongen The Nordic Circle manifesterade det nordiska samarbetet och användes för att visa vad länderna tillsammans gör för att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region till år 2030.

Ett hundratal evenemang som stärkte det japansk-nordiska samarbetet ordnades i paviljongen, vilka totalt sett samlade nästan 16 000 deltagare. Elva gemensamma nordiska evenemang anordnades, däribland Nordic Startup & Innovation Ecosystem, Nordic Energy Days och Nordic Arctic Day.

Samarbetet kring Arktisdagen inkluderade Nordiska ministerrådet, NORDUnet (Nordic Gateway for Research & Education) och svenska Polarforsknings-sekretariatet samt Vetenskapsrådet. H.K.H. Kronprinsessan Victoria inledningstalade på dagen som syftade till att belysa Arktis betydelse för de bilaterala relationerna mellan Norden och Japan samt lyfta forskningssamarbetet, klimatförändringarna och vikten av en fungerande framtida konnektivitet mellan EU och Asien.

Nordiskt genomförande av Agenda 2030

Vår vision 2030 utgör ramverket för samarbetet för hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030 i det nordiska samarbetet. Sedan visionen antogs 2019 arbetar Nordiska ministerrådet aktivt för att integrera hållbar utveckling i all verksamhet.

Den 25–26 november 2025 anordnade det europeiska nätverket för hållbar utveckling ESDN (European Sustainable Development Network) sin årliga konferens om hållbar utveckling i Köpenhamn, i samarbete med Nordiska ministerrådet och den samnordiska institutionen Nordregio. Titeln på årets konferens var Post-2030 Agenda: 10 Years of SDG Implementation and Ideas for a Future Agenda.

Nordiska barn- och ungdomskommittén

Under 2025 fortsatte Nordiska barn- och ungdomskommittén (Nordbuk) att stärka ungas delaktighet i det nordiska samarbetet. Arbetet bidrog till att fler unga involverades i dialoger, projekt och processer som integrerar ungdomsperspektivet i nordiskt beslutsfattande. Genom satsningar som Ungetinget, Nordic Baltic Youth Summit och stödprogrammet Norden 0–30 fortsatte Nordbuk att ge unga konkreta möjligheter att driva egna projekt, formulera politiska rekommendationer och delta i demokratiska processer.

Ungetinget samlade 100 unga från hela Norden till ett seminarium i Danmark där deltagarna fick ytterligare verktyg för att stärka sitt demokratiska engagemang, Nordic Baltic Youth Summit genomfördes i Finland i november, samlade 200 deltagare och utmynnande i tio tematiska rekommendationer. Flera av dessa rekommendationer integreras i ministerrådets fortsatta arbete. Kunskapsuppdraget utvecklades vidare genom publicering och spridning av analyser om ungas levnadsvillkor i Norden. Rapporterna användes av myndigheter, beslutsfattare och ungdomssektorn samt utgjorde underlag för nordisk ungdomspolitik.

Digitala satsningar under året gjorde Nordbuds verksamhet mer tillgänglig och ökade synligheten gentemot målgruppen. Genom utvecklade digitala format och kommunikationsinsatser nåddes fler unga i hela Norden. En mer tillgänglig och utvecklad webbplats lanserades i november.

Samarbetsprogrammet för integration av flyktingar och invandrare

Under året fortsatte arbetet inom ramen för samarbetsprogrammet för integration av flyktingar och invandrare för perioden 2025–2027. Programmet syftar till att stödja de nordiska ländernas arbete med integration genom kunskaps- och erfarenhetsutbyten, bland annat i den till programmet knutna styrgruppen med tjänstemän från ansvariga departement i de nordiska länderna. Nordic Migrant Expert Forum bidrog också i detta arbete.

Temat för den årliga nordiska integrationskonferensen i Helsingfors den 24–25 november var främjandet av integration bland utrikesfödda och deras barn i de nordiska länderna. Det knöt även an till temat för det informella nordiska integrationsministermötet i Helsingfors den 26 november. Sverige företrädde av utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamssons statssekreterare Adam Alfredsson. På mötet behandlades uppföljningen av integrationen och dess effekter i de nordiska länderna.

Det samnordiska forskningsinstitutet Nordregio presenterade ny jämförande statistik om integration och OECD presenterade sin nya rapport State of Immigrant Integration in the Nordic med fokus på bland annat utbildning och arbetsmarknad. Vidare förmedlade Nordens välfärdscenter under året medel för projekt med syfte att stärka integrationen av flyktingar och invandrare i Norden.

Gränshinderrådet är ett politiskt tillsatt men oberoende organ med uppgift att främja mobilitet mellan de nordiska länderna. Rådet identifierar, prioriterar och föreslår lösningar på gränshinder till de nordiska regeringarna. Medlemmarna i rådet beskrivs inte sällan som de nordiska medborgarnas och företagens ombudsmän.

Under 2025 arbetade Gränshinderrådet utifrån det nya mandat som fastställdes vid Nordiska rådets session i Reykjavik 2024. Mandatet, som ingår i samarbetsministrarnas Program för fri rörlighet, gäller för perioden 2025–2027. Det betonar vikten av att fokusera på större problemområden och att arbeta i närmare dialog med samarbetsministrarna, såväl på nordisk som nationell nivå.

Under året arbetade Gränshinderrådet med 33 gränshinder och hade ett särskilt fokus på sex centrala temaområden för den fria rörligheten i Norden, däribland skatterelaterade hinder, folkbokföringssamarbete och gränsregional statistik. Gränshinderrådet löste under året tre gränshinder och avskrev tre efter bedömning att de inte kunde lösas. Rådet beslutade att inkludera temaområdet ”Fri rörlighet i kristider” bland de prioriterade områdena, utifrån lärdomar från covid-19-pandemin och med syfte att säkerställa den fria rörligheten vid framtida kriser.

2.3 Ministerrådet för utbildning och forskning

Det finsk-äländska ordförandeskapets prioritering av samhällssäkerhet och beredskap kopplades inom Ministerrådet för utbildning och forskningsarbete till en god utbildning för alla, goda inlärningsresultat samt kompetensförsörjning för att de nordiska samhällena ska stå starka i en osäker tid.

Den 6 maj ägde ett ministermöte rum i Helsingfors. Vid mötet diskuterades dels stärkta förutsättningar för god utbildning, dels kompetensförsörjning och AI. Ministrarna diskuterade också utbildningspolitiska åtgärder för att vända den nedåtgående utvecklingen av inlärningsresultat inom den grundläggande utbildningen. På rekommendation från Nordiska rådet och efter förslag från ämbetsmannakommittén (ÄK-U) gav ministrarna sitt stöd till att etablera en nordisk utvärderingsgrupp som ska genomföra en fördjupad analys på nordisk nivå och lämna rekommendationer till ministrarna. I anslutning till mötet genomförde ministrarna även ett studiebesök vid en svenskspråkig grundskola i Helsingfors.

Under året godkändes ett nytt mandat för nätverket för demokrati, inkludering och sammanhållning (DIS-nätverket); en insats med fokus på den internationella undersökningen om vuxnas färdigheter, Programme for International Assessment of Adult Competencies (PIAAC); och ett projekt om inkluderande utbildning för barn och unga med funktionsnedsättning. ÄK-U beslutade om en halvtidsutvärdering av Nordplusprogrammet. En ny direktör för Nordforsk tillsattes, Johnny Mogensen.

2.4 Ministerrådet för kultur

Det finsk-åländska ordförandeskapet förde under året vidare det svenska ordförandeskapets prioritering av beredskap inför kriser och stärkt resiliens inom kulturområdet. Sveriges initiativ att kalla till ett informellt nordisk-baltiskt kulturministermöte i maj 2024 fick en fortsättning i maj 2025, nu även med Ukraina som deltagare. I övrigt lyfte Finland och Åland det nordiska språksamarbetet, kulturell mångfald och delaktighet samt mediekompetens och demokratiundervisning.

Två ministermöten hölls under året, det första i maj i Helsingfors och det andra i oktober i Stockholm, i samband med Nordiska rådets session. Diskussionerna om skydd av kulturarv i kris- och krigssituationer konkretiserades i att ministrarna beslutade om ett uppdrag till det svensk-finska samarbets- och kulturcentrumet Hanaholmen att skapa ett nordisk-baltiskt utbildningsprogram om beredskap i kulturarvssektorn. I samband med Nordiska rådets session i oktober diskuterade ministrarna möjligheter och utmaningar för AI och dess konsekvenser för kultursektorn, med särskild tonvikt på upphovsrättsliga frågor och behovet av starkare nordiskt samarbete på området. Beslut togs om inrättandet av ett nordiskt nätverk för språkmodeller inom ramen för New Nordics AI, det nyligen etablerade nordisk-baltiska AI-centret.

Ministerrådet för kultur finansierade ett samnordiskt sidoevenemang, med fokus på konstnärlig frihet och skydd av kulturarv, under det globala kulturministerforumet Mondiacult som organiserades av Unesco i Barcelona under hösten. Ministrarna diskuterade Nordiska ministerrådets engagemang och prioriteringar för Unesco fram till nästa Mondiacult 2029. De nordiska ländernas goda samarbete som i dag sker via huvudstäderna och de nordiska ländernas Unesco-delegationer i Paris bekräftades.

Under Nordiska rådets session i Stockholm fick kulturministrarna tillsammans med samarbetsministrarna en presentation av ett koncept för utveckling av Nordiska rådets priser.

I Helsingfors genomfördes i juni ett nordiskt kulturforum på Sveaborg och i september en konferens på temat medieläskunnighet och demokratiundervisning för samhällselig resiliens. I oktober uppmärksammades mångfaldsfrågor på en konferens i Uleåborg och på Åland genomfördes en konferens om skydd av kulturarv med utgångspunkt i Unescos kulturkonventioner från 1954 och 1970. Under året fick en arbetsgrupp uppdrag att undersöka möjligheterna att stärka den nordiska närvaron i världen med nordiskt medieinnehåll. Arbetet leds av Nordisk Film & TV Fond (NFTVF) och ska presenteras nästa år.

2.5 Ministerrådet för hållbar tillväxt

Närings- och innovationspolitik

Det näringspolitiska arbetets övergripande mål är att bidra till hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft i alla Nordens regioner samt att skapa ett effektivt samarbete i gemensamma näringspolitiska frågor. Under året låg fokus på att starta insatser kopplade till samarbetsprogrammet för

perioden 2025–2030. Arbetet sker i nära samarbete med den samnordiska institutionen Nordic Innovation. I samband med Expo 2025 i Osaka genomfördes ett samnordiskt främjarevent med titeln Nordic Startup Day.

Den 23 oktober genomfördes i Esbo, Finland, ett ministerrådsmöte för näringsministrarna. Vid mötet antogs en deklaration om att stärka den nordiska dialogen om rymdfrågor. De fortsatta geopolitiska utmaningarna med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina, ökade spänningar mellan USA och Kina och påverkan på försörjningstrygghet och leveranskedjor var andra frågor som diskuterades. Även frågor om digital omställning och AI uppmärksammades under mötet mot bakgrund av invigningen av det nordisk-baltiska AI-centret (New Nordics AI) den 22 oktober.

Den 5 november genomfördes ett nordiskt ministermöte för bostäder och byggande i Helsingfors. Under mötet diskuterades bland annat beredskap, harmonisering av byggregler, EU:s bostadspolitik och korttidsuthyrning.

Regionalpolitik

Inom regionalpolitiken prioriterade det finsk-åländska ordförandeskapet bland annat samhällssäkerhet, krisberedskap och resiliens. Som en del i detta initierades projektet Recognizing and Supporting Psychological Resilience om hur regionalpolitiken kan bidra till att förstå och utveckla psykologisk beredskap i Nordens regioner. Projektet syftar till att bidra till operationaliseringen av begreppet psykologisk resiliens genom att öka förståelsen av begreppet ur ett jämförande perspektiv.

Den 23 oktober genomfördes i Helsingfors ett möte mellan de nordiska regionalministrarna där landsbygdsminister Peter Kullgren deltog. Ministrarna diskuterade robusthet, resiliens och civil beredskap inom regional utveckling samt fysisk planering för långsiktig säkerhet och resiliens med deltagande från Södra Karelens Landskapsförbund och Helsingfors universitet. Ministrarna diskuterade även fri rörlighet i kristider där man betonade vikten av det nordiska gränsregionala samarbetet och Gränshinderrådets arbete. På ministermötet antogs en deklaration om robusthet, resiliens och civil beredskap i det nordiska samarbetet inom regional utveckling och planering.

Regionalsektorn etablerade tre nya temagrupper för 1) motståndskraft och attraktivitet; 2) konkurrenskraft och grön omställning på lokal och regional nivå; samt 3) markanvändning och planering. Nytt i samverkansmodellen är att nationell, regional och lokal nivå deltar aktivt i temagruppernas arbete med egna representanter. Även representanter från Nordiskt Atlantsamarbete (NORA) och gränskommittéerna ingår. Temagruppernas arbetsplaner avser perioden 2025–2027 och omfattar konkreta projektförslag som bidrar till att genomföra delar av regionalsektorns arbetsprogram och att uppnå de mål som anges i regionalsektorns samarbetsprogram för 2025–2030.

Nordregio Forum är en årligen återkommande mötesplats för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan nordiska tjänstemän, politiker och forskare i frågor som rör hållbar regional tillväxt och utveckling. Årets forum ägde rum den 3–4 december i Lahtis, Finland på temat ”Navigera kriser – stärka

Energi

Den 1 oktober ägde ett energiministermöte rum i Helsingfors där diskussionerna kretsade kring energisäkerhet, elmarknadssamarbete och rimliga energipriser. Under mötet antogs en gemensam deklaration där betydelsen av det starka nordiska samarbetet på energiområdet, särskilt i en tid med allt allvarligare säkerhetssituation i världen, lyftes fram.

Det nordiska elmarknadssamarbetet fortsatte under året utifrån den tidigare fastställda visionen om att Norden 2030 ska ha världens mest konkurrenskraftiga, innovativa och konsumentorienterade elmarknad, som bidrar till att nå de ambitiösa nordiska klimatmålen. Ett nytt fokusområde under året var försörjningstrygghet.

Inom Elmarknadsgruppen (EMG) präglades årets arbete av implementering av den reviderade elmarknadslagstiftningen som trädde i kraft 2023 och den relaterade uppdateringen av riktlinjer och så kallade nätkoder. Detta påverkade även valet av studier som EMG beställde.

Elmarknadsforum, för dialog med elmarknadens aktörer, genomfördes i Oslo den 5–6 maj. Temat var nordisk konkurrenskraft till följd av bland annat Draghi-rapporten.

På konferensen Nordic Hydrogen Valleys i Luleå den 2 januari presenterade arbetsgruppen för förnybar energi och vätgas projektresultatet från kartläggningen av nordiska vätgaskluster. Arbetsgruppen fick även finansiering för ett nytt projekt om förnybar elproduktion och den elektromagnetiska miljön samt för att färdigställa kartläggningsverktyget och kontinuerligt uppdatera databasen från det tidigare projektet om vätgaskluster.

I nätverksgruppen för samarbete om teknik för koldioxidlagring, användning och lagring (NgCCUS) genomfördes ett möte den 20 maj där både användningsdelen av CCUS-värdekedjan och Bio-CCS lyftes fram. Den 8 oktober genomförde NgCCUS ett möte i Helsingfors med fokus på att stärka och utveckla nätverket samt underlätta erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan de nordisk-baltiska länderna. Flera medlemmar i NgCCUS deltog även i Baltic Carbon Forum 2025 i Tallinn den 9–10 oktober. Forumet är en årlig konferens som arrangeras av nätverket för CCS-expertiser inom Östersjöregionen (BASRECCS), där NgCCUS fungerar som rådgivande grupp.

Arbetsgruppen Nordsyn, där Sverige representeras av Energimyndigheten, fortsatte att utveckla sitt arbete med inriktning mot samarbete och policyutveckling inom ekodesign- och energimärkningsområdet. Den 20 oktober presenterades resultaten från Nordsyns ekodesign task 2-rapport som undersökt nordiska marknadsförutsättningar vid skärpta utsläppskrav på kaminer och värmepannor som eldas med ved eller pellets. Rapporten är ett värdefullt underlag för vidare förhandlingar på EU-nivå. Nordsyn fattade på möte den 3–4 november beslut om att introducera ett roterande ordförandeskap om två år per mandat.

Det miljö- och klimatpolitiska samarbetet syftar till att bidra till den gemensamma visionen om Norden som världens mest hållbara och integrerade region till 2030. Arbetet utgår från den av FN benämnda trippelkrisen med fokus på klimat, biologisk mångfald och föroreningar.

Under året fokuserades arbetet på att godkänna program och initiera insatser kopplade till miljö- och klimatsektorns samarbetsprogram för perioden 2025–2030. Samtliga av sektorns program godkändes under året och arbetet påbörjades inom de flesta programmen. Sverige har en ledande roll i genomförandet av programmen om klimat och luft samt klimatanpassning eftersom Naturvårdsverket har tagit på sig att koordinera det arbetet.

Vid ministermötet den 8 maj i Esbo, Finland diskuterades bland annat utmaningar kopplade till e-handelsplattformar och näthandel. Ministrarna utbytte erfarenheter om hur frågan hanteras i respektive land och var eniga om att det var positivt att frågan lyftes även på nordisk nivå. Ministrarna betonade att frågan berör flera departement och hanteras av flera ministrar.

Vid ministermötet den 29 oktober i samband med Nordiska rådets session i Stockholm, där klimat- och miljöministern Romina Pourmokhtari deltog, antogs en deklaration om de nordiska ländernas stöd för multilateralt miljösamarbete och kunskapsbaserad klimatpolitik. I anslutning till mötet hölls ett samråd med Nordiska rådets utskott för ett hållbart Norden, där frågor som internationell miljöbrottslighet och ekocid, strömmingsfiske i Östersjön samt en nordisk ungdomsfond för biodiversitet och klimat diskuterades. Dessutom arrangerades ett nordiskt kick-off-event inför då kommande internationella klimatförhandlingar vid COP30 i Belém, Brasilien, där ministrarna presenterade sina prioriteringar och förväntningar inför mötet.

Under både vårens och höstens ministermöten lyftes de globala plastförhandlingarna där de nordiska länderna har en ledande roll.

Det nordiska miljömärket Svanen fortsatte att utvecklas under året. Föreningen Nordisk Miljömärkning tog fram en ny gemensam nordisk strategi som ska vägleda Svanenarbetet fram till 2030. Inom ramen för ett projekt finansierat av Nordiska ministerrådet utvecklade och lanserade Svanen kriterier för miljömässigt hållbara evenemang. Svanen skärpte också kraven för bland annat kemiska bygg- och hygienprodukter. Ett annat fokusområde var fortsatt digitalisering av verksamheten, där Nordisk Miljömärkning bland annat tog fram en AI-strategi. Svanenmärkningen blev erkänd av USA:s Environmental Protection Agency (EPA). Det innebär att Svanen rekommenderas inom amerikansk federal upphandling. Rekommendationen gäller Svanenmärkta hygienprodukter, kläder, uniformer och textilier.

2.7 Ministerrådet för fiske och akvakultur, jordbruk, livsmedel och skogsbruk

Det årliga ministermötet arrangerades den 12 juni i Kuopio, Finland. Vid mötet diskuterades uppföljning av Karlstadsdeklarationen från 2024 och

Finland redogjorde för sitt arbete med försörjningsberedskap. Andra frågor som diskuterades var bland annat frågan om unga i nordiska livsmedelssystemet och ett projektförslag med syfte att belysa nordisk köttproduktion i ett globalt sammanhang, vilket fick stöd vid mötet och påbörjades under senhösten. Också frågan om framtiden för projektet Ny Nordisk Mat diskuterades. Länderna enades om att fortsätta projektet med en styrgrupp i ledningen och med genomförandansvar hos den danska organisationen Madkulturen i Köpenhamn.

Fiske och akvakultur

Under året initierades arbetet under den nya arbetsplanen för fiske och akvakultur, vilken utgått ifrån Ministerrådet för fiske och akvakultur, jordbruk, livsmedel och skogsbruks (MR-FJLS) samarbetsprogram och statministerdeklarationen för en hållbar havsekonomi och grön omställning.

Arbetsplanen för 2025–2027 innehåller fem tematiska områden: beredskap och motståndskraft; samexistens och fysisk planering; ekosystembaserad marin förvaltning och beståndsåterhämtning; sjömat som en del av hållbara livsmedelssystem; samt grön omställning av fiske och vattenbruk och skonsamma metoder. Det finsk-åländska ordförandeskapet fastställde arbetsplanens devis till ”Hav till bord: tillsammans för ett hållbart och konkurrenskraftigt Norden” och att den sociala hållbarheten skulle integreras i alla delar av livsmedelskedjorna utifrån rätten till trygg, säker och hälsosam mat. Den nya arbetsplanen medförde att fiskerisamarbetet för första gången gjorde en utlysning av projekt under året. Tre områden från arbetsplanen utgjorde grunden för utlysningen: beredskap och motståndskraft inom fiskeri- och vattenbrukssektorn; ekosystembaserad marin förvaltning och beståndsåterhämtning; samt grön omställning av fiskeri och vattenbruk och skonsamma metoder.

Under ordförandeskapet arrangerade den finska forsknings- och expertorganisationen Naturresursinstitutet och det finska Jord- och skogsbruksministeriet en workshop i Helsingfors den 4–5 november. Workshopen belyste möjligheter och utmaningar kring nya energikällor, ny el och minskad energianvändning samt energiomställning inom fiskerinäringen.

Jord- och skogsbruk

Nordisk kommitté för jordbruks- och matforskning (NKJ) och Samnordisk skogsforskning (SNS) stöttade under året nordisk samverkan inom forskning och innovation. Därutöver bidrog de till arbetet om digitalisering genom nätverket av digitala testbäddar och ministerrådets strategiska program om bioekonomi som drivkraft för tillväxt och grön omställning i landsbygdsområden. Markanvändning i de nordiska länderna var föremål för en rapport av Nordiska ministerrådet (Changes to agricultural land use in the Nordic countries) och en konferens med forskare och intressenter den 10 december.

Den 12–14 februari hölls the Nordic Conference on Reindeer Husbandry 2025 i Alta, Norge. Konferensen organiserades av NIBIO (Norwegian Institute of Bioeconomy Research), ett norskt forskningsinstitut inom lantbruk, växtskydd och miljö- och resursförvaltning. Konferensen delfinansierades även av NKJ via arbetsgruppen för renskötsel samt norska Reindriftens Utviklingsfond (RUF). Konferensen var uppdelad i två delar, där den ena fokuserade på forskning och den andra riktade sig till renskötare och andra som berörs av renskötseln i Norden.

Under året gav Sverige fortsatt stöd till den vetenskapliga tidskriften för forskning kring renskötsel, Rangifer. Nordisk Genresurscenter (NordGen) fick den 15 mars en ny direktör, Lene Krøl Andersen.

Livsmedel

En extern aktör, Oxford Research, genomförde under året en utvärdering av processen bakom framtagandet av den sjätte upplagan av de nordiska näringsrekommendationerna (NNR). Syftet med utvärderingen var att analysera arbetsprocessens olika delar och identifiera lärdomar som kan bidra till att förbättra framtida uppdateringar av NNR. Slutrapporten diskuterades vid en workshop i september arrangerad av det finsk-åländska ordförandeskapet i samband med ämbetsmannakommitténs (ÄK-FJLS) möte i Helsingfors. ÄK-FJLS beslutade att ge Nordiska ministerrådets sekretariat i uppdrag att föra till handlingarna en sammanställning av diskussionen inför nästa revidering av de nordiska näringsrekommendationerna.

Under året diskuterades vidareutvecklingen av det nordiska samarbetet för beredskap och motståndskraft i enlighet med Karlstadsdeklarationen. Bland annat beslutades att sekretariatet tillsammans med Finland ska arrangera en gemensam nordisk beredskapsövning i Helsingfors under januari 2026.

2.8 Ministerrådet för social- och hälsopolitik

Inom Ministerrådet för social- och hälsopolitik prioriterades det nordiska beredskapssamarbetet högt under året. Den 9 april genomfördes ett ministermöte i Torneå, Finland, där sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson deltog. Ministrarna diskuterade det fortsatta beredskapssamarbetet inom Norden med fokus på samarbete inom evakueringsområdet. Ministrarna beslutade att utveckla insatserna för att säkra tillgången till antibiotika och om en möjlig nordisk inköpsmodell för antimikrobiella läkemedel (AMR). Ministrarna beslutade också att ta fram en tvärssektoriell ministerdeklaration om AI och rättigheter för personer med funktionsnedsättning, vilken antogs under våren.

Arbetet med att implementera den tvärssektoriella ministerdeklarationen om AMR och tillgången till antibiotika, som antogs under det svenska ordförandeskapet 2024, fortsatte under året. En nordisk arbetsgrupp, under ledning av Folkhälsomyndigheten, utvecklade modeller och förslag på gemensamma upphandlingar av antibiotika. Ett projekt lett av Läkemedelsverket samordnade olika processer i syfte att stärka tillgång till

antibiotika i de nordiska länderna. Ett förslag om ett tvärasektionellt ”One Health AMR Program” presenterades under året.

Ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) fortsatte diskussionerna inom beredskapsområdet och gav hälsoberedskapsgruppen i uppdrag att ta fram en gemensam nordisk evakueringsplan för social- och hälsovården samt undersöka möjligheterna för en ny arbetsmodell för beredskapsarbetet.

Inom socialförsäkringsområdet ingicks ett avtal den 1 maj som förtydligar processen och gör det lättare att uppdatera bilagorna till den nordiska konventionen om social trygghet. Som uppföljning av den Nordiska Folkhälsokonferensen under det svenska ordförandeskapet 2024, genomfördes ett nordiskt möte i Köpenhamn den 6 mars för erfarenhetsutbyte kring barns och ungas hälsa kopplat till användningen av digitala medier. Ett möte inom detta område genomfördes också den 3 juni i Bryssel tillsammans med finsk-åländska ordförandeskapet där flera EU-länder deltog.

Under året utvärderades ett antal förslag till förnyelse och förbättringar av det nordiska samarbetet inom den sociala sektorn i den så kallade Årnasson-rapporten. En delrapport presenterades under året. Under året beslutades även att följa upp FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i syfte att stärka dess implementering i de nordiska länderna. Under året skickades förslag på ändringar i den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster på remiss. Den 24 mars genomfördes ett möte i Tallinn för att följa upp det nordisk-baltiska samarbetsprogrammet som initierades under det svenska ordförandeskapet.

2.9 Ministerrådet för arbetsliv

Ministerrådet för arbetsliv (MR-A) finansierar sedan den 1 januari 2025 ett formaliserat nordisk-baltiskt nätverk mot arbetslivskriminalitet. Under det finsk-åländska ordförandeskapet arrangerade nätverket under året flera styr- och analysgruppsmöten och initierade även ett projekt som ska förbättra förutsättningarna för att göra jämförelser av arbetslivskriminalitet mellan länderna.

Den 9 september arrangerades konferensen Preventing Labour Exploitation and Promoting Fair Work i Helsingfors. Den 11 september arrangerade Finland en konferens om effektiva metoder för att förbättra den psykosociala arbetsmiljön och öka medarbetares välbefinnande. Den 2 oktober genomfördes ett hybridseminarium på temat arbetsrelaterad dödlighet i Norden som var en uppföljning av ett seminarium som genomfördes under det svenska ordförandeskapet 2024.

Ämbetsmannakommittén för arbetsliv (ÄK-A) tog under året initiativ till att starta upp ett tvärasektoriellt projekt om framtidens kompetensbehov tillsammans med ämbetsmannakommittéerna för utbildning och forskning (ÄK-U) samt regional utveckling (ÄK-R). Den 22 oktober anordnades en gemensam workshop mellan ÄK-A och ÄK-U med fokus på att stärka samarbetet om kompetensförsörjningsfrågor.

Den 27 mars lanserades OECD-rapporten *The Role of Public Employment Services in Promoting an Inclusive Nordic Common Labour Market*. Detta skedde i samband med ett webinarium där högnivåpersoner från arbetsförmedlingarna i alla nordiska länder diskuterade rapportens slutsatser och rekommendationer. Den MR-A-finansierade rapporten initierades med anledning av att 70 år av gemensam nordisk arbetsmarknad uppmärksammades under 2024.

Nordiska institutionen för vidareutbildning inom arbetsmiljöområdet (NIVA) arrangerade under året ett 20-tal kurser, ministerrådskonferenser och online-utbildningar för cirka 1 500 forskare, beslutsfattare, studenter och specialister från främst Norden men även många andra länder. Därtill skapade NIVA tillsammans med de andra nordiska institutionerna i Helsingfors en gemensam administration och flyttade in i en gemensam ny byggnad i januari 2026.

Programmet Nordjobb som arbetar för att öka ungdomars mobilitet på den nordiska arbetsmarknaden och öka kunskapen om språk och kultur i Norden firade under året 40 år. En uppjustering av Nordiska ministerrådets bidrag till programmet möjliggjorde bland annat fler satsningar på marknadsföring. Under året förmedlades 878 Nordjobb, vilket var det högsta antalet på många år.

Det årliga mötet i den nordisk-baltisk-polska EU-informationsgruppen genomfördes den 8 december i Bryssel där representanter från EU-kommissionen och EU-parlamentet informerade om aktuella frågor, bland annat paketet om rättvis rörlighet och initiativet om kvalitativa jobb.

2.10 Ministerrådet för jämställdhet och LGBTI

Ministerrådet för jämställdhet och LGBTI (MR-JÄM) fortsatte under 2025 att utveckla arbetet inom såväl jämställdhets- som LGBTI-området. Den engelska förkortningen LGBTI (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Intersex) används i nordiska sammanhang. Under året fokuserade de nordiska jämställdhetsministrarna särskilt på genomförandet av den nordiska ministerdeklarationen med det tillhörande programmet *Pushing for Progress* för att agera mot ett växande motstånd mot jämställdhet och LGBTI-personers lika rättigheter. Deklarationen med tillhörande program för perioden 2025–2027 utgör ett strategiskt gemensamt ramverk för Norden att agera utifrån i en global och multilateral kontext för att stärka kvinnors, flickors och LGBTI-personers lika rättigheter.

Den 7 oktober genomfördes det årliga ministermötet i Tavastehus, Finland, där jämställdhetsminister Nina Larssons statssekreterare Katarina Lundahl deltog. Sverige åtog sig vid ministermötet att leda ett fortsatt strategiskt ambassadsamarbete som delvis bygger på ett antal aktiviteter som de nordiska ambassaderna i Chile och Polen genomförde relaterat till MR-JÄM:s ambitioner inom *Pushing for Progress*.

Vid den årliga sessionen i mars av FN:s kvinnokommission i New York hölls en välbesökt nordisk ministerpanel om *Pushing for Progress*.

I januari hölls ett strategimöte om det växande motståndet mot jämställdhet och LGBTI-personers lika rättigheter med tjänstemän från de nordiska regeringskanslierna, de nordiska jämställdhetsambassadörerna,

UNFPA (United Nations Population Fund), UN Women, the Gates Foundation, nordiska familjeplaneringsorganisationer och den internationella LGBTI-organisationen ILGA (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association). Ett uppföljande strategimöte med tjänstemän från de nordiska och baltiska regeringarna hölls i november.

I oktober hölls ett nordisk-baltiskt arbetsmöte om genomförandet av Istanbulkonventionen för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor. För att bättre förstå situationen i Norden beställde Nordiska ministerrådet en kartläggning av framväxten och effekterna av rörelser som motarbetar jämställdhet och likabehandling i de nordiska länderna. Två nordiska undersökningar påbörjades som ska lägga grunden för arbete med att förbättra mäns livsvillkor och livskvalitet.

Tillsammans med the Gates Foundation avsatte Nordiska ministerrådet 20 miljoner danska kronor för tre år till konkreta åtgärder för att försvara jämställdhet och för att driva utvecklingen framåt. Insatsen genomförs i samarbete med en koalition av nordiska civilsamhällesorganisationer.

På LGBTI-området genomfördes under året en konferens om möjligheter och utmaningar för offentlig datainsamling om LGBTI+-personer i Norden. Konferensen fokuserade bland annat på hot mot offentlig datasamling om LGBTI+-personer samt ungdomars och äldres deltagande i offentlig datasamling om LGBTI+-personer. Nordisk information för kunskap om kön (NIKK) publicerade under året flera rapporter, bland annat på teman om transpersoners arbetslivsvillkor i de nordiska länderna och om maskulinitet i nordisk jämställdhetspolitik 2019–2024. NIKK drev även forskningsprojekt inriktade på transpersoners arbetslivsvillkor och hedersrelaterat våld samt förtryck i Norden. NIKK har i uppdrag att förmedla medel från Nordisk LGBTI-fond. Flera projekt som finansierades av fonden under året fokuserade på frågor rörande LGBTI-personers situation, däribland forskning om LGBTI-personers hälsa och levnadsvillkor samt projektet HateFYP som undersöker om online-plattformar förstärker hatisk indoktrinering av användare.

2.11 Ministerrådet för digitalisering

Under året fortsatte arbetet med att upprätta ett nordisk-baltiskt AI-center. Centret, som ska fungera som ett nav för kunskapsdelning, talangattraktion och AI-driven innovation, lanserades i oktober och fick namnet New Nordics AI. Visionen för centret är att etablera ett samarbete i världsklass som bidrar till större nordisk integration och konkreta lösningar på samhälleliga och affärsmässiga utmaningar till nytta för samhället som helhet. Centret ska accelerera innovation, implementering och ansvarsfull användning av AI, öka gränsöverskridande samarbete och integration samt öka intresset från internationella investerare och talanger.

Forskningsprojektet Digital Inclusion in Action fortsatte arbetet för att digitaliseringen ska främja likvärdig tillgång till tjänster, rättigheter och deltagande för alla.

Tillsammans med ministrarna för social- och hälsopolitik antog de nordisk-baltiska digitaliseringsministrarna den 28 maj en ministerdeklaration för att främja deltagande av personer med funktionsnedsättning i beslut och diskussioner om artificiell intelligens.

Inom ramen för det nordisk-baltiska eID-projektet (NOBID) fortsatte samarbetet kring gränsöverskridande digital identitetsmatchning och elektroniskt ID, med fokus på utvecklingen av ett gemensamt program om certifiering för den europeiska digitala plånboken.

Ett nordisk-baltiskt ministermöte ägde rum i Tammerfors den 6 november. Vid mötet antogs en ministerdeklaration om att främja införandet av den europeiska digitala identitetsplånboken i Norden och Baltikum.

2.12 Ministerrådet för ekonomi- och finanspolitik

Den 12 november ägde det årliga nordiska finansministermötet rum i Bryssel. Ministrarna diskuterade bland annat motståndskraft på de nordiska finansmarknaderna och finanspolitik i tider av geopolitisk oro. Det fanns en bred samsyn kring behovet av ökad beredskap inom finansmarknadsområdet. Givet osäkerheten i omvärlden var ministrarna även ense om behovet av upprustning av nationella försvarsförmågor, även om de politiska och finanspolitiska förutsättningarna för en upprustning såg olika ut i de nordiska länderna.

Under våren lanserades årets upplaga av tidskriften Nordic Economic Policy Review på temat lönebildningsprocesser i de nordiska länderna. Årets upplaga beskrev bland annat hur lönebildningssystemet fungerar i de olika länderna och vad dessa system har för ekonomisk inverkan. Tidskriften ges ut årligen på initiativ av finansministrarna i syfte att göra aktuell ekonomisk-politisk forskning mer tillgänglig för beslutsfattare och för att uppmuntra en bredare diskussion om gemensamma ekonomisk-politiska frågor.

Under året presenterades även ett forskningsprojekt på temat konkurrenskraft med en analys av för- och nackdelar kring marknads-konsolidering på den nordiska marknaden.

2.13 Ministerrådet för justitiefrågor

De politiska prioriteringarna och målsättningarna för Ministerrådet för justitiefrågor framgår av dess samarbetsprogram för perioden 2025–2030. I enlighet med programmet utgick arbetet under året bland annat från frågor om bekämpande av organiserad brottslighet.

Under det årliga justitieministermötet den 3–4 juni i Helsingfors stod frågor om beredskap och organiserad brottslighet i fokus. På justitieminister Gunnar Strömmers initiativ diskuterades hur de nordiska länderna kan samarbeta för att bemöta olika slags hybridhot. I övrigt diskuterades frågor kopplade till rättsstatens resiliens och beredskap, människohandel och fenomenet crime-as-a-service. De åtgärder som

vidtagits mot de kriminella nätverkens rekrytering av barn och unga följdes också upp.

Den 12 november hölls ett ministermöte i samband med Nordic Democracy Forum i Helsingfors. I anslutning till detta antog de nordiska justitieministrarna en gemensam deklaration om vikten av att stärka samhällssäkerhet, resiliens och beredskap i Norden. Deklarationen betonar att rättsstaten och demokratin är beroende av robusta och motståndskraftiga samhällen, särskilt i tider av kris och osäkerhet.

3 Nordiskt samarbete på transport- respektive infrastrukturuområdena

Mot bakgrund av Rysslands aggressionskrig mot Ukraina och deklarationen från det nordiska transportministermötet i Fredrikstad i november 2022 utvecklades och fördjupades det nordiska samarbetet under 2025 i frågor om beredskap och civilt försvar som rör gränsöverskridande transportinfrastruktur och transporter.

I december 2024 gav regeringen Trafikverket i uppdrag att samarbeta med Finland, Norge, Danmark och i förekommande fall Island om beredskap och totalförsvar för transportområdet. Inom ramen för uppdraget undertecknades ett samförståndsavtal i januari 2025 av behöriga organisationer från Sverige, Finland, Norge och Danmark. Syftet med samförståndsavtalet är att stärka och förbättra samarbetet avseende transportberedskap och gränsöverskridande transportinfrastruktur mellan de nordiska länderna och skapa bättre förutsättningar för en effektiv hantering av störningar i transportsystemen för samtliga transportslag.

Infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson deltog den 13–14 maj på ett informellt nordiskt transportministermöte i Helsingfors. På mötesagendan fanns frågor om beredskapssamarbete i syfte att ytterligare utveckla och förbättra samarbetet mellan de nordiska länderna. Under mötet diskuterade ministrarna också säkerhet till havs, med särskilt fokus på skuggflottan och hur säkerhetsfrågor rörande den ska hanteras på nordisk basis. Tillsammans med övriga nordiska länder arbetade Finland och Sverige med att ta fram en nordisk beredskapsstrategi för transporter och gränsöverskridande infrastruktur. Särskild uppmärksamhet ägnades åt militär mobilitet och försörjningstrygghet, med hänsyn till utvecklingen av förbindelserna över gränserna.

Utifrån det finsk-svenska gemensamma regeringsmötet hösten 2024 fördjupade Sverige och Finland under året sitt samarbete om isbrytning i Östersjön. Ett gemensamt strategiskt utredningsarbete inleddes för att säkra ett fortsatt nära samarbete och stärka beredskapen för framtida utmaningar för vintersjöfarten. Ansvariga isbrytningsmyndigheter i Finland och Sverige fick i uppdrag i februari att inrätta en gemensam arbetsgrupp för att belysa en rad olika isbrytarrelaterade frågor vars resultat ska redovisas i juni 2026.

Den 1 december antog statsminister Ulf Kristersson och Finlands statsminister Petteri Orpo ett gemensamt uttalande om det fördjupade

svensk-finska samarbetet. Under rubriken Civil beredskap och försörjningstrygghet framgår att det fördjupade svensk-finska samarbetet bygger vidare på insatser inom Nato och EU om hur vi bygger samhällets motståndskraft. Sedan regeringsmötet har våra experter på civil beredskap inlett en gemensam planering för gränsöverskridande utrymning. Arbetsgruppen arbetar med operativa ramverk och förbättrade samarbetsmekanismer för framtida gemensamma insatser. Tillsammans med de övriga nordiska länderna har Finland och Sverige arbetat med att ta fram en nordisk beredskapsstrategi för transporter och gränsöverskridande infrastruktur. Särskild uppmärksamhet har ägnats åt militär mobilitet och försörjningstrygghet, med hänsyn till utvecklingen av förbindelserna över gränserna. Strategin kommer att färdigställas under 2026.

Skr. 2025/26:90

4 Nordiskt och nordisk-baltiskt utrikes- och säkerhetspolitiskt samarbete

Under 2025 samordnade Finland det informella utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet som leds av de nordiska utrikesministrarna (N5). Danmark samordnade motsvarande samarbete mellan de nordisk-baltiska länderna (NB8). Såväl det nordiska som det nordisk-baltiska samarbetet var mycket intensivt och präglades av det gemensamma engagemanget för att stötta Ukraina mot Rysslands aggressionskrig och motverka Rysslands aggressiva politik i närområdet och globalt, men också andra händelser i omvärlden.

Sverige deltog aktivt i samarbetena. Dit hörde utrikesministermöten i Danmark i NB8-krets, i vilket också Tyskland och Frankrike deltog, och i Finland i N5-krets där även Kanada deltog. Under Nordiska rådets session i Stockholm hölls ett N5-möte, i vilket även Nya Zeelands utrikesminister Winston Peters deltog.

Under året genomfördes flera andra möten på olika nivåer mellan de nordiska respektive nordisk-baltiska länderna och tredjeländer, bland annat i marginalen till FN:s generalförsamling. Flera uttalanden av N5 och NB8 gjordes, även tillsammans med tredjeländer.

5 Nordiskt samarbete inom försvar och samhällets krisberedskap

5.1 Nordiskt försvarssamarbete

Det nordiska försvarssamarbetet Nordefco (Nordic Defence Cooperation) genomgick ett antal strukturella förändringar under Finlands ordförandeskap 2025 för att anpassa samarbetet till samtida behov som Natoallierade och möjliggöra fortsatt utveckling. Ett nytt

samförståndsavtal undertecknades av försvarsministrarna i maj och en ny struktur samt arbetsriktlinjer togs fram i syfte att möjliggöra en effektivare organisation.

Den fortsatta implementeringen av Nordefcos långsiktiga Vision 2030 var särskilt prioriterad, inte minst genom den militära vägkartan som utvecklats för att operationalisera visionens åtta målsättningar genom åtgärder och aktiviteter på myndighetsnivå.

På politisk nivå nyttjade de nordiska försvarsdepartementen konsultationsmekanismen löpande under året för informationsutbyte och dialog, bland annat rörande den säkerhets- och försvarspolitiska utvecklingen i närområdet, lufrumsöverträdelser och stöd till Ukraina. Inom förmågeområdet stärktes samarbetet med Natos förmågeutvecklingsprocess och förmågekrav som utgångspunkt. En avsiktsförklaring undertecknades i samband med Natos toppmöte i juni rörande lufttankningssamarbete (Multi Role Tanker Transport Capability).

Inom försvarsmaterielområdet fortskred arbetet för att avhjälpa flaskhalsar och förstärka försörjningstryggheten inom ammunitionsområdet. Ett strategiskt partnerskapsavtal med företaget Nammo undertecknades i juni. Samarbetet fördjupades också på drömarområdet med ett avtal i oktober mellan ländernas ansvariga myndigheter för att möjliggöra gemensam upphandling.

På militär nivå fortsatte samarbetet att utvecklas med fokus på det operativa samarbetet inom flygvapnet, bland annat genom etablerandet av en nordisk division vid Natos flygoperationscenter i Bodö, Norge. Det fördes också löpande dialog och koordinering inför försvarsministermöten i Nato och EU.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska verka för att en nordisk försvars- och säkerhetspolitisk kommission tillsätts (bet. 2024/25:UU14 punkt 5, rskr. 2024/25:231).

I en tid präglad av ökande geopolitiska spänningar och en allvarlig säkerhetspolitisk situation i vårt närområde är det nordiska försvarssamarbetet djupare än någonsin. De nordiska staterna har byggt upp ett välfungerande samarbete inom ramen för Nordefco (Nordic Defence Cooperation) och samarbetet har nått en ny nivå då samtliga nordiska länder nu är medlemmar i Nato. Den parlamentariska förankringen sker kontinuerligt och i olika konstellationer, i dialog med Nordiska rådet och dess utskott och på nationell nivå. För att värna effektivitet och tydlighet i beslutsfattandet bör överlappande mandat och parallella processer undvikas. Betydelsen av ett starkt nordiskt försvarssamarbete och det viktiga samt välfungerande utbytet mellan Nordiska rådet och Nordefco lyftes också fram i de nordiska regeringarnas gemensamma svar till Nordiska rådet, den 20 januari 2025. I svaret angav de nordiska regeringarna att Nordiska rådets rekommendation om en nordisk försvars- och säkerhetspolitisk kommission inte borde tillgodoses. Mot denna bakgrund gör regeringen bedömningen att riksdagens tillkännagivande inte bör tillgodoses och att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

5.2 Nordiskt samarbete om samhällets krisberedskap

Skr. 2025/26:90

I maj gjorde de nordiska statsministrarna ett gemensamt uttalande om att stärka nordisk säkerhet och beredskap. Uttalandet utgick från ett helhetsperspektiv för samhälle, stat och alla typer av hot med fokus på resiliens för att kunna förutse, förebygga och hantera kriser. Under Nordiska rådets session i oktober underströk de nordiska statsministrarna detta ytterligare genom en deklaration om behovet av att stärka det nordiska samarbetet för att utveckla beredskapen.

De nordiska ministrarna med ansvar för krisberedskap och civilt försvar enades under sitt möte i Hagasamarbetet om att Färöarna, Grönland och Åland ska kunna delta i samarbetet på tjänstemannanivå och att Hagasamarbetet ska utökas, när frågorna medger det, med de baltiska länderna eller andra demokratiska stater runt Östersjön. Ministrarna betonade vikten av att fortsätta och fördjupa det pågående gränsöverskridande samarbetet i Nato-relaterade frågor. Finlands inrikesminister Mari Rantanen stod värd för mötet och Sveriges minister för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin deltog.

I övrigt genomfördes under året ett möte på policydirektörsnivå och det årliga generaldirektörmötet för de nordiska beredskapsmyndigheterna.

Finland, Norge och Sverige delar hotbilden på Nordkalotten och har ett nära försvarssamarbete. De tre ländernas statssekreterare med ansvar för krisberedskap och civilt försvar möttes två gånger under året. Frågor i fokus var de nationella myndigheternas framtagande av ett artikel-5-krissscenario och gemensamma planeringsförfaranden för totalförsvaret.

6 Bilateralt nordiskt samarbete

6.1 Finland

Sverige och Finland har mycket goda relationer och samarbetet är brett samt omfattande inom samhällets alla områden. Det nära och utmärkta samarbetet omfattar bland annat utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska frågor, handels- och näringslivsfrågor, EU-frågor, kultur, forskning och utveckling.

Besöksutbytet var fortsatt omfattande under 2025 på alla nivåer med ett stort antal besök i båda riktningarna. I december träffades Sveriges statsminister Ulf Kristersson och Finlands statsminister Petteri Orpo i Helsingfors för en uppföljning av det gemensamma regeringsmöte som ägde rum i Stockholm i september 2024. Vid mötet gjordes ett gemensamt uttalande av statsministrarna om fördjupat svensk-finskt samarbete sedan regeringsmötet. Uttalandet lyfte fram hur det bilaterala samarbetet blivit ännu starkare och att man avsåg att fördjupa det ytterligare. Även gemensamma initiativ som tagits för att stärka det nordiska samarbetet lyftes fram.

Under året uppmärksammades också 50-årsjubileet av Hanaholmens kultur- och samarbetscentrum för Sverige och Finland.

Planeringen för Natos insatsen FLF Finland (Forward Land Forces) fortsatte i hög takt. Natos framskjutna närvaro i Finland bygger vidare på det långtgående bilaterala försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland. Som ramverksnation leder Sverige arbetet i nära samråd med värdnationen Finland, Nato och allierade. Under året tillkännagav flera länder att de avser bidra till styrkan, nämligen Danmark, Frankrike, Island, Italien, Norge och Storbritannien. Även övningsverksamheten påbörjades.

6.2 Norge

Sverige och Norge har mycket goda relationer och ett nära samarbete inom många områden. Under året stärktes det säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet ytterligare. Norge tillkännagav att man avser bidra till Natos framskjutna närvaro i Finland (Forward Land Forces Finland, FLF), som Sverige är ramverksnation för. Norge är fortsatt en av Sveriges största exportmarknader och viktigaste handelspartner.

Besöksutbytet var omfattande. H.K.H. Kronprinsessan Victoria invigde tillsammans med Norges Kronprins Haakon den 10 september den svensk-norska polisstationen på gränsen mellan Eda kommun och norska Eidskogs kommun. Vid invigningen deltog också justitieminister Gunnar Strömmer och Norges justitieminister Astri Aas-Hansen.

Bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa tog i mars emot Norges biståndsminister Åsmund Aukrust och besökte i december Oslo för ett möte med näringsminister Cecilie Myrseth.

Det norsk-svenska samarbetet gällande gränsregionerna, inte minst i syfte att förebygga och undanröja gränshinder, prioriterades fortsatt av Sverige.

6.3 Danmark

Sverige och Danmark har mycket goda relationer och ett nära samarbete inom många områden. Handelsutbytet är omfattande och investeringsutbytet mellan länderna stort. Integrationen mellan svenska och danska företag är stark och gränsöverskridande samarbeten är vanliga. Även samarbetet mellan universitet och högskolor är nära. Sverige och Danmark har en gemensam vision om att båda länder ska vara trygga, ekonomiskt starka och väl rustade i osäkra tider.

Under 2025 uppmärksammades Öresundsbronns 25-årsjubileum. Vid högtidlighållandet den 1 juli närvarade H.M. Konung Carl XVI Gustaf och H.M. Drottning Silvia tillsammans med Danmarks kungapar, H.M. Kung Frederik X och H.M. Drottning Mary. Deltog gjorde också Sveriges samarbetsminister Jessica Rosencrantz, hennes motpart Danmarks transportminister tillika vikarierande samarbetsminister Thomas Danielsen och infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson. I samband med jubileet antog Sveriges statsminister Ulf Kristersson och Danmarks statsminister Mette Frederiksen en gemensam deklaration om

att göra Öresundsregionen säkrare och mer konkurrenskraftig, bland annat genom åtgärder för att öka mobiliteten i regionen. Skr. 2025/26:90

Ett omfattande bilateralt besöksutbyte under året stärkte relationerna. Bland annat besökte statsminister Ulf Kristersson, utrikesminister Maria Malmer Stenergard, försvarsminister Pål Jonsson och justitieminister Gunnar Strömmer Köpenhamn vid upprepade tillfällen under året.

Året präglades av danskt ordförandeskap i EU, NB8 och Arktiska rådet samt medlemskap i FN:s säkerhetsråd. Sverige bistod med militär antidrönerförmåga vid EU-toppmötet i Köpenhamn den 1–2 oktober, vilket underströk den nära säkerhetspolitiska samverkan.

6.4 Island

Samarbetet och relationerna med Island är mycket goda. Sverige och Island samarbetar nära både bilateralt och inom olika internationella samarbetsformat och organisationer. 2025 markerade 85 år av diplomatiska förbindelser mellan Sverige och Island.

Under våren avlade Islands president Halla Tómasdóttir ett statsbesök i Sverige. Statsbesöket hade som syfte att stärka Sveriges och Islands motståndskraft i ett förändrat säkerhetsläge och att fördjupa samarbetet i de kreativa branscherna samt handelsutbytet. Utrikesminister Maria Malmer Stenergard och Islands utrikesminister Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir hade ett bilateralt möte i samband med statsbesöket.

Flera svenska och isländska statsråd träffades även i anslutning till olika multilaterala evenemang.

7 Nordområdessamarbetet

7.1 Arktis

De nordiska ländernas Arktissamarbete fortsatte under 2025 med den långsiktiga målsättningen att bevara Arktis som en stabil och hållbar region. Inom Nordiska ministerrådet inleddes genomförandet av det nya arktiska samarbetsprogrammet för perioden 2025–2027. Under året utbetalades 10,3 miljoner danska kronor till projekt med fokus på bland annat hållbar utveckling, klimat, miljö, resiliens och kultur.

Under året övergick ordförandeskapet i Arktiska rådet från Norge till Danmark. Vid Arktiska rådets digitala möte på tjänstemannanivå den 12 maj antogs ett gemensamt uttalande, Romsa-Tromsø Statement. Under hösten fokuserade arbetet på att inleda genomförandet av det danska arbetsprogrammet. I det försämrade geopolitiska omvärldsläget ägnades särskild uppmärksamhet åt att upprätthålla den operativa verksamheten i arbetsgrupperna inom ramen för de begränsningar som Rysslands aggressionskrig mot Ukraina medfört.

7.2 Barents

Den 31 december 2025 lämnade Finland officiellt Barentsrådet, vilket innebär att Norge och Sverige från 2026 är de enda kvarvarande aktiva medlemmarna i Barentssamarbetet. Arbetet med att hitta nya former för samarbetet fortgick under 2025. Det är angeläget att det mervärde samarbetet lett till inte ska gå förlorat, i synnerhet vad gäller samverkan på regional nivå. Det medborgarnära samarbetet fortsatte.

Ungdomskonferensen Generation Barents 2025 ägde rum den 26–27 september i Umeå. Det var den största ungdomskonferensen sedan starten 2022 med över 80 deltagande. Under konferensen skrev Finland, Norge och Sverige under Umeå-deklarationen, som bekräftar Finlands fortsatta stöd för Barents regionala ungdomsråd (Barent's Regional Youth Council - BRYC). Under året presenterade även BRYC sitt nya ungdomsprogram för 2025–2027.

Mellan den 29 september och den 3 oktober arrangerades en gemensam internationell räddningsövning i Finland, Rescue Borealis. Syftet med övningen var att stärka det gränsöverskridande samarbetet mellan Finland, Norge och Sverige vid kemiska, biologiska, radioaktiva och nukleära (CBRN) hot. Den 12–13 november hölls Euro-Arctic Assembly i Bodø, Norge, ett tvådagars evenemang med syftet att samla intressenter från regional, nationell och EU-nivå. Den 9–10 december hölls Sámi Indigenous Summit i Bryssel i syfte att framhålla samiska perspektiv på säkerhet, klimat och ekonomisk utveckling i Barentsregionen.

8 Östersjösamarbetet

Det försämrade säkerhetsläget i närområdet ökade behovet av samarbete om frågor av regional karaktär i Östersjöregionen. Samarbetet inom ramen för Östersjöstaternas råd (CBSS) bedrivs sedan Rysslands utträde 2022 mellan de nordisk-baltiska länderna, Tyskland, Polen och EU.

Mot bakgrund av Rysslands utträde, det försämrade säkerhetsläget i närområdet och att samtliga medlemsstater anslutit sig till Nato, beslutade man vid Östersjöstaternas råds utrikesministermöte i maj att organisationen skulle reformeras för att bättre kunna möta de nya säkerhetsutmaningarna. Detta skulle ske genom att stärka dialogen och samarbetet kring säkerhetsfrågor. Reformarbetet inleddes därefter under ledning av Polen som är rådets ordförande 2025–2026.

Utrikesdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 2026

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Svantesson, Edholm, Waltersson Grönvall, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, Wykman, Bohlin, Dousa, Britz, Lann

Föredragande: statsrådet Forssell

Regeringen beslutar skrivelse Nordiskt samarbete 2025